

(כ) לא ידבר שם, ויסגר הדלת בעדו משום צניעות (אורחיים): **ג. ואם רוצה (ה) למשמש בפי הטבעת בצורור או בקיסם לפתח (ז) נקביו, ימשמש קדם שישיב ולא ימשמש אחר שישיב, מפני שקשה לכשפים: ד. לא יגלה עצמו כי אם מלאחריו (ז) טפת ומלפניו טפחים, ואשה, מאחריה טפת ומלפניה ולא כלום: ה. אם נפנה במקום (י) מגלה (יח) שאין בו (כ) מתצות, יכון שיהיו פניו לדרום ואחוריו לצפון (ט) או איפכא, אבל (י) בין מזרח למערב אסור. * (ולחטיל מים, בכל ענין שרי) (בית יוסף בשם הרמב"ם): ו. יכון אסור לישן (יא) בין מזרח למערב אם אשתו עמו, וינכון להזהר (יב) אפילו כשאין אשתו עמו: ז. "חמטיל מים מן הצופים ולפנים (פרוש), מקום שכולים לראות משם הר הבית, ומשם תלעה אין יכולים לראות, רש"י. (י) (לא) יושב ופניו כלפי הקדש, (יד) (אלא**

שערי תשובה

ס לא ידבר, עין באר היטב. ועין ברמב"ם פ"ק ה מלכות צעות איתא, ולא ידבר משואות בבית הכסא משום יחוד, עין באר היטב סימן כב. ובמקום שהן בעיר אין לחוש: (ג) נקביו, אם אינו יכול לפנות, ילך ארבע אמות וישיב ויגמור וינשב עד שיפנה, או יסית דעתו מדברים אחרים, אמר רש"י, ולא יפנה בעמידה, ספר פרשת פי תצא: (ד) טפה, משום צניעות, ומלפניו טפחים, משום קלות מי רגלים. וכתב הב"ח, דנכון להחמיר בחמרת ההרסאות, והיטע מלפניו ומלאחרי טפה, עין שם: (ה) מתצות, אבל בפתח בכל ענין שרי, בית יוסף. וט"ז בנזקק אחריו העלה דצריך שיהיה דוקא סמוך למחצה, כפרוש אבותה שדחה הבית יוסף, עין שם. וכתב הפ"ק אברהם, ומכל מקום נראה לי דצריך המקפת חופה לא מקרי מתצות לענין זה, עין שם. בן יושב, בן צריך לומר. עין בספר ברכות הובא, דף קמח ע"ב:

באר היטב

ס לא ידבר, עין באר היטב. ועין ברמב"ם פ"ק ה מלכות צעות איתא, ולא ידבר משואות בבית הכסא משום יחוד, עין באר היטב סימן כב. ובמקום שהן בעיר אין לחוש: (ג) נקביו, אם אינו יכול לפנות, ילך ארבע אמות וישיב ויגמור וינשב עד שיפנה, או יסית דעתו מדברים אחרים, אמר רש"י, ולא יפנה בעמידה, ספר פרשת פי תצא: (ד) טפה, משום צניעות, ומלפניו טפחים, משום קלות מי רגלים. וכתב הב"ח, דנכון להחמיר בחמרת ההרסאות, והיטע מלפניו ומלאחרי טפה, עין שם: (ה) מתצות, אבל בפתח בכל ענין שרי, בית יוסף. וט"ז בנזקק אחריו העלה דצריך שיהיה דוקא סמוך למחצה, כפרוש אבותה שדחה הבית יוסף, עין שם. וכתב הפ"ק אברהם, ומכל מקום נראה לי דצריך המקפת חופה לא מקרי מתצות לענין זה, עין שם. בן יושב, בן צריך לומר. עין בספר ברכות הובא, דף קמח ע"ב:

כו, עין שם. וצריך ציון דרש"י בהגהה דף יב קמח דאדם הראשון היה ראשו למזרח, ועין בשו"ת יעב"ץ חלק א סימן מו, תבא בשם לקוטי הפרדס לרש"י, דשם איתא ראשה למזרח. ועין בשו"ת שב יעקב סימן ג:

באר היטב

ובסמ"ק מונה צניעות למצות דאורייתא. וראיתי באיזה מקומות שמתעצלין בבגדי בית הכסא לרבים, ויש על ידי זה כמה מכלולות, שמשכב שחסר על ידי זה מדת הצניעות עוד באין על ידי זה לכמה קלקולים. א', כמה מאות ברכות ושמות הקדושים נזכרים בכל עת לבטלה על ידי זה, ותלך ידוע מה שנוספים לקטן סימן עב, דאם אינו יכול לעמוד על עצמו שיעור שעה וחמש תפלות תופכה, וכשיש בית הכסא סמוך לו והוא צריך לזכור קדם תפלת שמונה עשרה לא יתעצל לילך לפנות, מה שאין בן כשאין בית הכסא, והוא צריך לחלץ תפלו לילך לביתו, בודאי יתעצל בזה ויעצור עצמו עד אחר התפלה אם הוא איש המוני. ואפילו אם הוא בן תורה, שלא יתעצל עצמו לילך ולחפש איזה מקום או לילך לביתו עבור זה, על כל פנים יש על ידי זה בטול תפלה בבור. גם בטול תורה מצוי על ידי זה מאד. גם על ידי זה הלכנת פנים, כי יפגעו אחד בחבירו. גם תשכנת נפשות, כי עמוד החומר מביא לידי הדרוקן. ועוד כמה נכמה קלקולים. על כן מצוה רבה לסייע בזה כדי להסיר המכלולות האלו מישאל ויכיריו את שמו ית' בקדושה: ה * ולחטיל מים פכל ענין שרי. דעת הגר"א הליצד מערב אסור גם בזה, מפני שהשכינה במערב, והוא פורע עצמו בעת הטלת מי רגלים, וכמו שכתב בסעיף ד, אלא ישה עצמו לצד מזרח או לשאר הצדדים, או במקום שיש

משנה ברורה

יקרא פרוצו, וכדלקמן בסעיף ת. ולכנס שם להדיא, אסור (י) אפילו עם אשתו, אף עם קטן שאין בו דעת מתר לכנס [ארצות החיים]: (ד) לא ידבר. ואם הוא לצורך גדול (ט) אפשר דמתר לדבר כל זמן שאין נכנה צדיק, אבל בעת שנפנה, אף לצורך גדול אסור. ואם אי אפשר לסגר הדלת ואיש אחר רוצה לכנס, (ט) יתירו זה לזה ולא ידבר. רק הנשים כשהולכות לבית הכסא תקבוע לרבים, כמו בית הכסא שבשעה בימיהם או בפתח בית הכנסת במדינות אלו, התקינו חכמים שיהיו מספרות זו עם זו כדי שישמע קולן מפתח ולא יכנס איש לשם ויתגדע עמהן וינהדרין (ט). (י) ומשמע קצת שם דנכנסות גם בנשים בבית הכסא: ג (ה) למשמש, אם אינו יכול לפנות, (ט) ילך ארבע אמות וישיב ויגמור וינשב עד שיפנה, או יסית דעתו מדברים אחרים. (ט) ולא יפנה בעמידה: ד (ו) טפה, ולא יתיר, משום צניעות, ומלפניו טפחים, דמתוך שהוא דוחק את עצמו לגדולים הוא בא לידי קטנים, וצריך טפחים משום קלות מי רגלים הנחתין למרחוק. והב"ח כתב דנכון להחמיר שיהיה גם מלפניו רק טפה, ולא הסכימו עמו (י) הרבה מהאחרונים. ויתרה שלא ילכלך שם בגדי וגופו ומנעליו: ה (ז) מגלה, אבל בפתח בכל ענין שרי, בן כתוב הפית יוסף והפ"ק אברהם. אבל הט"ז הסכים עם מהרי"א אבותה, דבפתח גם בן אסור באמצע התצר בין מזרח למערב, דהלא מגלה הוא באותו מקום, אם לא שמקרב עצמו לצד אחד מהכתלים. וכן כתבו הדרושה ושאר אחרונים: (ח) שאין בו מתצות, אבל אם יש בו מתצות, (ט) ואפילו רק מתצות אחת לצד מערב, יושב בצד המתצות בסמוך לה (י) ויתרה על כל פנים בתוך ארבע אמות, ואחוריו למערב כלפי המתצות ונפנה שם. (י) וכן אם הכתל במזרח, יושב בסמוך לה ואחוריו למזרח. (י) ויש מתמירין בזה, מפני שפרושו שלפניו הוא לצד מערב והשכינה במערב, ובמקום שאפשר טוב להחמיר. כתב הפרי מגדים, דאין שעור לגבה המתצות, רק כל שאין פרוצו מגלה על ידי זה שרי: (ט) או איפכא. ויש אומרים (י) דאיפכא לא, וטוב לזהר בזה: (י) בין מזרח וכו'. משום דהשכינה שורה במערב. (י) ואפילו אם מתיר פניו למערב אסור, דמזרח נגד מערב יש לו גם בן קדושה: ו (יא) בין מזרח וכו'. רק יבין שיהא (י) ראשה של המטה לצפון ומרגלותיה לדרום. ובתשובת מנחם צוריה פסק, כמו שכתב הזהר פ"ק במדבר, שיהא ראשה ומרגלותיה של המטה, זה למזרח וזה למערב, והסכים שם שיהא הראש למערב, וכן כתב בארצות התיים בשם כמה אחרונים. ומכל מקום טוב יותר לכתחילה לנהוג בהשלטן צוריה, כי בתשובת בנן של שמוחה כתב בשם הגר"א שאמר, שגם בנות הזהר הוא בהגמרא ולא כפרוש הקרב מנחם צוריה ת"ל: (יב) אפילו כשאין וכו'. עין הפרי מגדים בסעיף ד, וכתב הפ"ק אברהם, דאין להחמיר רק בשוכב ערס ובאין קלעים סביב המטה: ז (יג) לא יושב ופניו וכו'. בן צריך לומר, ט"ז ושאר אחרונים: (יד) אלא לצפון וכו'. והוא הדין אם אחוריו כלפי הקדש שרי בהטלת מי רגלים. ועין בבאור הגר"א שהסכים דאפילו מן הצופים ולתוך, אם פניו כלפי הקדש, אסור בהטלת מי רגלים. אסור לעמוד לפנות להדיא נגד

שער הציון

(ד) פרי מגדים: (כ) שער תשובה: (ו) ברכות טב: (ז) פרי מגדים: ג (ח) נקרא: (ט) ספר: ד (י) משה והדא ומאמר קרדני נד אהרן ופרי מגדים: עין שם עוד שכתב דלקטנים לפני טפחים, ופשוט דאם הולך במכשירים ומשתין מעמד גם טפחים לא יגלה, כי אם פשה שצריך: ה (יב) מנגן אברהם וארצות התיים ושאר אחרונים: (יג) פרי מגדים: (יד) מנגן אברהם ושאר אחרונים: (ט) מוכה מנגר"א בדבור המהחל, וגם הפרי מגדים ספקק בזה: (ט) חיל הקדש: (ט) בית יוסף לדעת הרמב"ם: (י) להם המדות: